RUSKI INWALID

N°. 72.

PIĄTEK 30. Marca 1817.

CZYLI

WIADOMOŚĆI WOJENNE.

Zawarcie. Wiadomości kraiowe: Królewstwo Polskie. — Wiadomości zagraniczne: Niemcy. Francyia. Angliia. Daniia. — Wiadomośći rozmaite.

WIADOMOSCI KRAJOWE.

Królewstwo Polskie.

Z Warszawy, 22. Marca.

Towarzystwo Dobroczynności.

Tylokrotnie poprzedniczo ogłoszona loterya fantowa na korzyść ubogich została w dniu 26tym Lutego na salach Redutowych wyciągnioną. Ta w żadnem mieście niewidzialna zabawa, tak pożyteczne maiąca skutki, równie dobrze iak przeszłoroczna od Publiczności przyiętą została. Publiczność albowiem Warszawska żadnego nie opuści zdarzenia do okazania swey hoyności, gdy tylko miłość bliźniego, lub miłość oyczyzny zachodzą. Dwa tysiące 500 biletów we 4 dniach zostały rozerwane, fanty nad liczbę zamierzoną zewsząd znoszono, i wiele osób wygrane przez siebie losy nazad darowały. Ciągnienie odbyło się iak zwyczaynie na 10 stolikach, przy których prezydowały: JWW. z Potockich *Strzyżewska*, *Mostowska*, Janowa *Potocka*, *Zaiączkowa*, *Lewicka*, Józefa *Krasińska* Jenerałowa, *Mokronowska*, *Zamoyska*, Xiężna Sapieżyna i *Chodkiewiczowa*. Wpłynęło do kassy:

1mo. Za 2500 biletow loteryynych, bilet po 6 złot. Pol., 15,000.

2do. Od 4ch osób przy wniyściu, za bilety wchodowe dane 112 złot. Pol.

3tio. Na ręce Xiężney Sapieżyny zamiast fantu, dano 3 dukaty w złocie, zł. Pol. 57.

4to. Agio na dukatach po 18 zł. Pol. danych, złot. Pol. 17.

5to. Czwarta część wpływu kassy cukiernika utrzymuiącego bufet w czasie ciągnienia, złot. Poł. 465. Ogółem, 15,651 zł Pol.

Wydatek na druki, papier, afiszera, tokarza, cieslę, szklarza, introligatora, straż policyyną, wartę, tragarzy do przenoszenia fantów, oswiecenie parteru i korytarzy, Murgrabiego, i stróżów mieyscowych wynosi 855 zł. Pol. Zostaie czystego dochodu z loteryi 14,975 zł. Pol. — Oprócz tego zostało przeszło 300 fantów, które spisano i do przyszłey loteryi, a w części do sklepu na fundusz ubogich wstydliwych założyć się maiącego, zachowano. Jest ieszcze kilkanaście biletów wygranych, a nie reklamowanych; proszeni są ich właściciele, iako też ci, którzy zgubione bilety przyaresztowali, aby się przed 20tym Marca, ieśli chcą odebrać, do kantoru na ulicę Mazowiecką pod Nrem 1351 zgłosili; gdyż potém fant w inwentarz pozostaiący wpisanym i zapakowanym będzie. Wiele osób narzekało, iż nie mogły wcho-

dowych dostać biletów, chociaż loteryyne miały; winę tego same sobie przypisać raczą, gdy zaraz w pierwszém ogłoszeniu o loteryi domieszczonêm było, że bilety wchodowe darmo się wydaią tym, którzy loteryyne kupuią, lecz że bez nich nikt wpuszczonym nie będzie. Niepodobieństwem było, bez wystawienia na wielkie wypadki publiczności zgromadzoney, dozwolić wniyścia więcey iak 1000 osóbom, tyle zaś biletów wchodowych było wydanych. — Wielu także z zadziwieniem widziało numera inne na wygranych fantach przylepione, niż te, które na biletach mieli. Dyrekcya spieszy obiasnić, iż kartki na fantach nie maią nic z biletami loteryynemi wspólnego, i tylko są znakiem magazynowym, ułatwiaiącym ich wynalezienie.

W pierwszą niedzielę po Wielkiey-Nocy Towarzystwo Dobroczynności będzie miało zaszczyt zdać w Bibliiotece XX. Piiarów publiczny rapport z całoroczney swoiey czynności, i z sposobu, iakim powierzonym funduszem na ubogich wydane zostały.

w Warszawie na Sessyi dnia 12. Marca r. 1817.

WIADOMOSCI ZAGRANICZNE.

Niemcy.

Z Wiednia, 15. *Marca*.

Deputacyia umorzenia długow ogłosiła dzisiay, iż 17. b. m. o godzinie 11 zrana maią spalić papierów publicznych za dziesięć milionów.

Cesarz pozwolił i upoważnił noszenie ozdoby orła czerwonego trzeciey klassy, którą Król Prusski zaszczyć raczył Dyrektora Kancellaryi Seymowey Nadwornego Radcę P. *Handel*.

— Roschodzi się pogłoska, iż Cesarstwo Ichmość maią zamiar przed początkiem lata zwiedzić Gallicyią. Jest to iedna tylko prowincyia w całem Państwie, ktorey Cesarz Jmść ieszcze nieodwiedził.

Z Berlina, 16. *Marca*.

J. K. M. Wielki Xiąże *Meklembursko-Strelicki* wyiechał stąd wczora do *Kassel*.

Oznaymiliśmy pierwiey, (mowi gazeta Berlińska) iż 10. pierwszych prezydentow powołani są do tey stolicy, w celu znaydowania się przy otwarciu Rady Państwa; dzisiay donosim, iż wspomnieni prezydentowie maią dawać zdanie o układzie odmiany względem podatków, oraz maią bydz przytomni obradom tyczącym się wprowadzenia Konstytucyi Państwa. Minister *Voss*, oddawna mieszkaiacy w dobrach swoich, zaproszony iest także na posiedzenie Rady Państwa.

— Król kazał wydać znaczną summę młodemu Doktorowi Witte, który ma zwiedzać różne zagraniczne Akademiie w celu udoskonalenia się w naukach i wiadomościach przez, które do tąd dał siebie chlubnie poznać.

— Pani Baronowa *Humboldt* poiedzie na wiosnę do Włoch z dwoma corkami. Słabość iey zdrowia wymaga koniecznie tey podróży.

Z Munich, 15. *Marca*.

J. K. M. Xiężna Galli, kazdego dnia bywa na obiadach u dworu, zawczora znaydowała się na balu danym przez Xięcia Feldmarszałka *Wrede*, a wczora była na komercie u Xięcia *Eugeniusza*. Xiężna Jmść ma tu zabawić s parę tygodni.

Od granic Alsacyi, 7. *Marca*.

Oddział woyska Wirtembergskiego s 1000 ludzi składaiący się, odebrał roskaz przeprawienia się przez Ren. Donoszą z *Bitsch*, iż korpus woyska Bawarskiego podobnież odebrał roskaz zalecaiący piątey części onego powrot do oyczyzny.

Francya.

S Paryża, 16. *Marca*.

Dziecko P. *de Serre* prezydenta Jzby deputowanych było chrzczone dnia wczorayszego w kaplicy zamkowey. Xiąże *d'Aumont* w imieniu Króla, a Xiężna *de Duras* w imieniu Xiężney *Angulemskiey* trzymali do Chrztu.

— Wyiazd Xięcia *Wellingtona* do *Maubeuge* odłożony iest do 18. b. m. Szlachetny Lord poiedzie stamtąd do *Cambrai*, i przed końcem tego miesiąca będzie tu na powrot.

— *Potier*, aktor teatru *Variétés* wyieżdza iutro do *Maubeuge*, gdzie się ma popisywać swoią zręcznością przed Wielkim Xięciem Rossyyskim *Mikołaiem*.

— Pani *Staël* dotąd iest ieszcze w cierpieniach; lecz te bynaymniey nie są takie, aby mogły czynić niespokoyność o iey wyzdrowienie.

— W skutek przedstawienia Ministra Policyi, Król przeznaczył pensyią 3000 franków dla wdowy sławnego *Monsigny*.

— W wielu departamentach tak znaczne są wezbrania i wylewy rzek, iż podprefekci maią roskazy, posiłkowania, i dawania schronienia wszystkim nieszczęśliwym mieszkańcom, których domy i pola zalane są wodą. Liczba takowych w samym nawet Paryżu iest znaczna.

— Pierwszy legion Gwardyi narodowey postanowił, iż od dnia dzisieyszego aż do rozpoczęcia żniwa co miesiąc wnosić będzie po 1000 franków

do kassy komitetu dobroczynności swoiego okręgu, ktore powinne bydz użyte na wsparcie ubogich.

— W skutek instrukcyi Ministra wewnętrznego, utworzona iest w Marsylii kommissyia, maiąca zlecenie podawania temuż Ministrowi uwag swoich i obserwacyi, tyczących ustalenia wolności portowi Marsyliyskiemu. Kommissyia takowa złożona iest z 21 członków, pod prezydencyią Prefekta. Członkowie wybrani będą s pomiędzy Radców municypalnych, rękodzielników, i innych s klassy handlowey tego miasta.

— Przywołano dnia wczorayszego przed sąd policyi poprawczey sprawę P. *Dentu* Xięgarza i Typografa, umieszczonego na reiestrze Prokurora Królewskiego, za wydanie dzieła pod tytułem: *Pierwszy list do Hrabiego de Cazes, względem mowy powiedzianey przez niego w czasie rostrząsania proiektu o dziennikach.* Sprawa odłożoną została do 29.

— Czterech ludzi ułożyło było proiekt 14. b.m. zarznąć służącą P. *Putaux*, i okraść iey Pana znayduiącego się natenczas na wsi. Policyia będąc o tem zawiadomioną wcześnie, tak dobrze umiała uczyć przedsięwziętych środków, iż złoczyńcy schwytani zostali w chwilę, kiedy mieli iuż przystępować do wykonania zbrodniczego zamiaru.

— *Monitor* umieścił następuiący wyciąg listu pisanego z Sztambułu:

Margrabia de Rivière, Poseł Francuzki przy Dworze Ottomańskim, otrzymał od Sułtana firman, spieszę go przesłać WPanu.

Basza rządca Jerozolimski, niemaiący prawa wymagania od zakonników Swiętey ziemi iak 7, a naywięcey 8 tysięcy piastrów Tureckich rocznego haraczu, zmuszał tych dobrych i cnotliwych oyców do opłacania mu więcey nad 80 tysięcy, które oni musieli pożyczać opłacaiąc niezmierne procenta. Nieszczęśliwiec ten, widno miał zamiar zmuszenia ich do opuszczenia ziemi Swiętey. Poseł Margrabia *de Rivière*, podał w tym przedmiocie notę wysokiey Porcie, w skutek którey otrzymał firman, zawieraiący nawet kilka wierszów pisanych własną ręką *Wielkiego Pana* w następuiących słowach:

«Słuchay Baszo, Pan twoy ci mówi Nietylko na przyszłość nie będziesz śmiał nadużywać władzy twoiey, wymagaiąc od Chrześciian więcey aniżeli oznaczono iest w ostatnich traktatach; ale nadto roskazuię tobie, abyś natychmiast po odebraniu ninieyszego, zwrócił tymże Chrześcianom to wszystko, coś wzioł u nich nad naznaczoną ilość, ieżeli niechcesz uiedz karze, na którąś zasłużył.

W takiem właśnie znaczeniu iest ten firman, zawiera on wiele innych wymówek, których pamiętać niemogę. Osoby które tu mieszkaią od dawna, upewniaią, iż nigdy podobnego Sułtan niewydał. Pomysl teraz iakie bydź musiało ukontentowanie dobrych zakonników, otrzymawszy firman, ktory im tyle sprawi dobrego; dotąd albowiem tak zle z nimi postępowano, iż liczba ich we wszystkich klasztorach Jerozolimskich ledwie 70 wynosi.

Odebraliśmy wiadomość, iż ostatnią razą silne było trzęsienie ziemi w Jeruzalem. Skutki onego są bardzo smutne. Kościoł Grecki i Ormiański s fundamentów wywrócone zostały. Drzwi także u Grobu Swiętego potrzaskane. Według raportu nadesłanego niedawno posłowi, dowiaduiemy się, iż liczba Katolików w Państwach Sułtana iest nierównie większa aniżeli się spodziewano, iże ta liczba coraz się powiększa. Jest mała prowincyia w ktorey znayduie się ich 120 tysięcy, w Sztambule i w okolicach iego liczba Katolików wynosi do 80 tysięcy i. t. d.

— 13. b. m. Odprawiło się nabożeństwo żałobne za duszę s. p. Matki Królewskiey. J. K. M. znaydowali się na niem.

— Xiężna *Angulemska* wybrawszy się 13. b.m. na spacer konno, odwiedziła pracuiących w lesie Bulońskim, i rozmawiała s przewodniczącemi onym.

— Wyporządzaią iedno z skrzydeł pałacu, w którym mieszka Xiąże *Orleanu;* prace odbywaią się z wielką czynnością, gdyż Xiężna wkrótce ma przybyć.

— P. *Baring* w końcu tygodnia ma tu przyiechać s całą swoią rodziną.

A n g l i a.

Z Londynu, 18. *Marca.*

Wzięcia pod straże za pomocą 5 upełniomocnionych w tym przedmiocie gońców Państwa, przedłużaią się dotad we wszystkich prowincyiach Królewstwa, a mianowicie *w Manchester* i *Glasgow*. Gazety tuteysze twierdzą, iż w Manchester pierwiey ieszcze aniżeli nastąpiło ostatnie liczne zgromadzenie narodu, ułożony był wielki spisek; cały ten natłok, nadto 10,000 ludzi miało się dołączyć z *Glasgow* i 40,000 z *Lankaster* i wszystko to, powinno było ruszyć do Londynu, okrążyć wszystkie wyyścia Parlamentu, w celu wymuszenia na nim przemian żądanych, i oszczędności. Każdy

s członków powinien był wychodząc w drogę opatrzyć się w czystą koszulę, prześcieradło, i dwa gwinei; inaczey niemógł bydź przypuszczonym do uczestnictwa takowego podróżuiącego zgromadzenia. (1000 ludzi rzeczywiście się byli puścili w drogę.) Dodaią, że i w wielu innych prowincyiach podobneż były zgromadzenia narodowe, które wszystkie tegoż samego dnia powinne były ruszyć w iedną podróż, to iest do Londynu, tenże sam co i pierwsze miały zamiar, aby otoczywszy mieysce obrad Parlamentowych, zmusić ony do przyięcia i wykonania podaiących się przez siebie środków.

DANIJA.

S Kopenhagi, 10. *Marca.*

Hrabia de Dernath, Mianowany Ministrem pełnomocnym przy dworze Madryckim, odebrał roskaz udania się na mieysce przeznaczenia swoiego. Czekaią tu P. Yznardi, byłego Ministra Hiszpańskiego w Hamburgu, a który teraz iest potwierdzonym przy dworze naszym. Hrabia Yoldi poprzednik iego, rezydował w naszey stolicy lat 14.

— Woysko nasze konsystuiące we Francyi zredukowane iest do 4000 żołnierza. Xiąże *Fryderyk Hesski* zawsze iest dowodzcą onego.

— Mówią o zwiąskach małżeńskich Barona *Maltzahn* Sekretarza poselstwa Prusskiego, z Hrabiną *Hardenberg*.

ROZMAITE WIADOMOSCI.

— Niedawno w Londynie Włoch tańcuiący na linie obiecał publiczności sztukę niewidzianą. Ciekawość sprowadziła mu mnóstwo widzów. Wystąpiwszy, kazał sobie podać poduszkę i kołdrę; a gdy oczekiwanie do naywyższego posunięto stopnia, zastrzelił się. — To się nazywa stosować do zwyczaiu narodowego.

— Pewna służąca w Szwecyi, zwana *Brita Bengts*, dostała uroczyście wielki medal towarzystwa zwanego *za oyczyznę*, iż w ciągu 27 letniey swey służby usługiwała wiernie slepey wdowie przez lat 14, i iey córce chorey ciągle przez lat 13, a teraz z pracy rąk 80 letnią wdowę żywi.

— W dniu 2. Stycznia r. b. Elzbieta *Lassowska*, żona włościanina z gminy Jakrmiskiey w obwodzie Maryampolskim, porodziła naprzód syna, a w 36 godzin dwie córki; te troie dzieci są zupełnie zdrowe.

— Małżonka Xiecia Ludwika Wirtembergskiego *Henryka de Nassau* zachęca wszystkie damy do ofiarowania części kleynotów na wsparcie podupadłych wieśniaków.

— *Jung Stilling* nowy prorok ogłosił w Niemczech bliskie ziawienie się Antichrysta, i przepowiada koniec świata w roku 1833, a naydaley 1840.

— Pewny mąż w Niderlandach straciwszy żonę kazał dla niey przygotować wspaniały pogrzeb; lecz wśród żalu po niey rzekł do przyiaciela: *Ale iednak, ileż mię ten żal kosztować będzie!*

— W Paryżu zaczynaią teraz kobiety oddawać się zupełnie grze w karty, i maiątki mężowskie przegrywać.

— Dnia 20. Grudnia zdarzył się w *Messynie* na wyspie Sycylii przypadek, który mógł pociągnąć za sobą okropne skutki. Ukradziono z tamecznego kościoła S. *Antoniego* Cyboryum i puszkę z Hostyami. Gdy się to rozgłosiło, oburzyło się całe miasto, zamknięto bramy iego, a lud nie dozwolił otworzyć kawiarni, sklepów i teatrow. Odprawiano processye po ulicach, dzwoniono na gwałt, i żądano po starym i słabowitym Arcybiskupie, aby szedł za processyą. Szczęściem, schronił się staruszek do pewnego klasztoru. Wielu złych ludzi z pospólstwa biegało po mieście z zapalonemi pochodniami, grożąc podpaleniem domów nie katolickich, i czyniąc tysiączne niedorzeczności, które Bóg wie na czémby się skończyły, gdyby niektórzy urzędnicy municypalni nie rozgłosili zręcznie, iż wynaleziono rzeczy skradzione. Natenczas lud wołał: *Nostro Signore si è trovato* (Christus Pan nasz znaleziony), poczém rozeszli się wszyscy do domow, źle się iednak wprzód obszedłszy z kilku osobami, i kilka domów zrabowawszy. Ale gdy nazaiutrz okazał się fałsz owey wieści, na nowo się lud wzburzył, chodził po ulicach z processyą przez dni kilka, trybunały i sklepy były pozamykane, ale nic złego nie zrządził, bo mu było na zawadzie sprowadzone z okolicy woysko i milicya, a żołnierze na znak smutku czarną krepę nosili. Nareście, rzeczywiście znalazło się Ciborium, i spokoyność nastąpiła.

— Niektórzy maiętni mieszkańcy w Anglii chcą do Palestyny udać się, gdzie pochlebiaią sobie dożyć lat Matuzalowych.

— Podług gazet Londyńskich, urządzono na wyspie S. *Heleny* teatr amatorów, na którym pierwsze widowisko dano dnia 8 Grudnia r. z. Zaproszono na nie *Bonapartego*, i bilet zapraszaiący, drukowany zwyrażeniem kuli ziemskiey, posłali mu w chęci uczczenia iako Monarchy; nie przyiął go i napowrót odesłał.